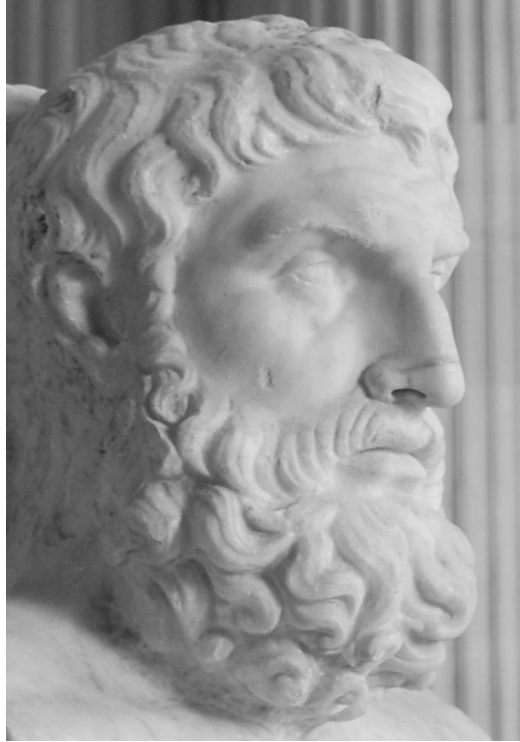

Αρχαία κείμενα Επικούρειας Φιλοσοφίας

Επίκουρος

Κύρια Δόξαι

**Φίλοι Επικούρειας Φιλοσοφίας
ΚΗΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ**

www.epicuros.gr

Ο Διογένης Λαέρτιος, ιστοριογράφος των φιλοσόφων της αρχαιότητας, συνέγραψε τον 3ο αιώνα της νέας χρονολόγησης το έργο “Βίοι και γνώμαι των εν φιλοσοφία ευδοκιμησάντων και των εκάστη αιρέσει αρεσκόντων εν επιτόμω συναγωγή” το οποίο σώζεται ακέραιο ως τις ημέρες μας.

Το έργο αναφέρεται για λόγους συντομίας ως “Βίοι φιλοσόφων” και αναπτύσσεται σε 10 βιβλία. Το 10ο βιβλίο περιέχει τον Βίο του Επικούρου. Εκτός των βιογραφικών στοιχείων του Επικούρου παραθέτει τρεις επιστολές και τις “Κύριες Δόξες” όπου υπάρχει συμπυκνωμένη η φιλοσοφία του.

Οι Φίλοι Επικούρειας Φιλοσοφίας με αφορμή τα πέντε χρόνια λειτουργίας του “ΚΗΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ” παρουσιάζουν τις ΚΥΡΙΕΣ ΔΟΞΕΣ με απόδοση στα σύγχρονα ελληνικά.

Η εργασία επιτελέστηκε από τους Λεωνίδα Αλεξανδρίδη, Χρήστο Γιαπιτζάκη, Θανάση Γιαπιτζάκη, Αρχοντία Λιοντάκη, Τάκη Παναγιωτόπουλο, Μπάμπη Πατζόγλου και συζητήθηκε σε έξι συνεδρίες στον ΚΗΠΟ ΑΘΗΝΩΝ, όπου ολοκληρώθηκε με την συνεργασία των Φίλων της Επικούρειας Φιλοσοφίας.

Το έργο δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά την 1η Δεκεμβρίου 2013 στον διαδικτυακό τόπο www.epicuros.gr

© Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρου του έργου με τον όρο του σεβασμού στον φιλόσοφο Επικόρου.

ΚΔ Ι.(1) Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει οὔτε ἄλλω παρέχει, ὥστε οὔτε ὀργαῖς οὔτε χάρισι συνέχεται· ἐν ἄσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. ἐν ἄλλοις δὲ φησι τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητοῦς, οὓς μὲν κατ' ἀριθμὸν ὑφ' ἑστώτας, οὓς δὲ καθ' ὁμοειδέϊαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιρρύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποτετελεσμένων, ἀνθρωποειδεῖς.

ΚΔ Ι.(1) Το μακάριο και το ἀφθαρτο ον (ο Θεός) οὔτε το ἴδιο ἔχει ἐγνοιες, οὔτε σε ἄλλον δημιουργεῖ. Κατὰ συνέπεια, οὔτε οργίζεται οὔτε κάνει χάρες. Διότι αὐτὰ εἶναι γνωρίσματα ἀσθενούς ὄντος. [1]

[Σε ἄλλα σημεία λέει ὅτι οἱ θεοὶ γίνονται ἀντιληπτοὶ με τὸν νοῦ, ὅτι ἄλλοι μὲν υφίστανται κατ' ἀριθμὸν(δηλ. ὡς ἀτομικότητες), ἄλλοι δὲ κατὰ τὴν ομοιότητά τους, ὅτι σχηματίσθηκαν ἀπὸ τὴν συνεχή (προσθετική) ροή τῶν ὁμοίων εἰδώλων που καταλήγουν στο ἴδιο σημείο, (και) ὅτι εἶναι ἀνθρωπόμορφοι..]. [2]

ἀποδ. [1]ἀποδ. Χρήστος Γιαπιτζάκης
[2]Ἀρχοντία Λιοντάκη

ΚΔ ΙΙ.(2) Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ· τὸ δ' ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

ΚΔ ΙΙ.(2) Ὁ θάνατος δὲν εἶναι τίποτε γιὰ μας γιὰ αὐτὸ που ἀποσυντίθεται δὲν ἔχει αἰσθήσεις και ὅ,τι εἶναι χωρὶς αἰσθήσεις δὲν εἶναι τίποτε γιὰ μας.

ἀποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

ΚΔ ΙΙΙ.(3) Ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν ἢ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ἐνῆ, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἦ, οὐκ ἔστι τὸ ἀλγοῦν ἢ τὸ λυπούμενον ἢ τὸ συναμφοτέρον.

ΚΔ ΙΙΙ.(3) Το ὄριο τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν εἶναι ἡ ἐξάλειψη τοῦ κάθε πόνου. Ὅπου και γιὰ ὅσο χρόνο υπάρχει ἡ ἡδονή, δὲν υπάρχει ὁ πόνος ἢ ἡ λύπη ἢ και τα δυο μαζί.

ἀποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

ΙV.(4) Οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συνεχῶς ἐν τῇ σαρκί, ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον τὸν ἐλάχιστον χρόνον πάρεστι, τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον τὸ ἡδόμενον κατὰ σάρκα οὐ πολλὰς ἡμέρας συμμένει. αἱ δὲ πολυχρόνιοι τῶν ἀρρωστίων πλεονάζον ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρκὶ ἢ περ τὸ ἀλγοῦν.

ΙV.(4) Δὲν διαρκεῖ συνεχῶς ὁ σωματικὸς πόνος, ἀλλὰ ὁ μὲν ἀκρότατος πόνος διαρκεῖ ἐλάχιστα, ὁ δὲ πόνος που υπερβαίνει τὴν ἡδονὴ τοῦ σώματος δὲν διαρκεῖ πολλὰς ἡμέρες. Οἱ δὲ πολυχρόνιοι ἀρρώστιες ἔχουν πλεονάζουσες τὶς ἡδονές ἐναντι τῶν πόνων στο σῶμα .

ἀποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

V.(5) Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως και καλῶς και δικαίως, <οὐδὲ φρονίμως και καλῶς και δικαίως> ἄνευ τοῦ ἡδέως. ὅτω δὲ τοῦτο μὴ ὑπάρχει ἐξ οὗ ζῆν φρονίμως, και καλῶς και δικαίως ὑπάρχει, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν.

V.(5) Δὲν ζεῖ κανεῖς ἡδονικά δίχως φρόνηση, ομορφιά και δικαιοσύνη, οὔτε δίχως τὴν ἡδονή μπορεί κανεῖς να ζεῖ με φρόνηση, ομορφιά και δικαιοσύνη. Ὅταν δὲν υπάρχει αὐτό, δὲν υπάρχει ἡδονικὴ ζωή.

ἀποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

VI.(6) Ἔνεκα τοῦ θαρρεῖν ἐξ ἀνθρώπων, ἦν κατὰ φύσιν [ἀρχῆς καὶ βασιλείας] ἀγαθόν, ἐξ ὧν ἂν ποτε τοῦτο οἶός τ' ἦ παρασκευάζεσθαι.

VI.(6) Με σκοπὸ τὴν ἀπόκτηση ἀσφάλειας ἀπέναντι στους ἀνθρώπους, ὑπήρχε (πάντα) τὸ φυσικὸ ἀγαθὸ τῆς κυριαρχίας καὶ τῆς βασιλείας, μέσω των ὁποίων (κάποιος) μπορούσε κάποτε νὰ τὸ καταφέρει αὐτό.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

VII.(7) Ἐνδοξοὶ καὶ περίβλεπτοὶ τινες ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσεσθαι. ὥστ' εἰ μὲν ἀσφαλῆς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλαβον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλῆς, οὐκ ἔχουσιν οὐ ἔνεκα ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέθησαν.

VII.(7) Ἐνδοξοὶ καὶ περίβλεπτοὶ κάποιοι θέλησαν νὰ γίνουν νομίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ εξασφαλίσουν ἀπὸ τους ἄλλους ἀνθρώπους. Ἀν ἡ ζωὴ αὐτῶν των ἀνδρῶν εἶναι πραγματικὰ ἀσφαλῆς, ἔχουν ἀποκτήσει τὸ φυσικὸ ἀγαθόν. Ἀν, ὅμως, δὲν εἶναι ἀσφαλῆς, δὲν ἔχουν ἐξ αἰτίας τοῦ ἀξιωματὸς τους αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἀποζητήσαν ἀπὸ τὴν φύση τους.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

VIII.(8) Οὐδεμία ἡδονὴ καθ' εαυτὴν κακόν· ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδονῶν ποιητικὰ πολλαπλασίους ἐπιφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡδονῶν.

VIII.(8) Καμία ἡδονὴ δὲν εἶναι κακὴ ἡ ἴδια. Ὡστόσο τὰ ἀποτελέσματα μερικῶν ἡδονῶν ἐπιφέρουν πολὺ περισσότερες ἐνοχλήσεις παρά ἡδονές.

αποδ. Χρήστος Γιαπιτζάκης

IX.(9) Εἰ κατεπυκνοῦτο πᾶσα ἡδονή, καὶ χρόνῳ καὶ περὶ ὅλον τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἢ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, οὐκ ἂν ποτε διέφερον ἀλλήλων αἱ ἡδοναί.

IX.(9) Εἴν κάθε ἡδονὴ συμπυκνωτόταν καὶ τοπικὰ καὶ χρονικὰ τὸ ἴδιο σ' ὅλο μας τὸ σῶμα ἢ τουλάχιστον στα κυριότερα μέρη του, δὲν θὰ ἦταν διαφορετικὲς μεταξύ τους οἱ ἡδονές.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου

X.(10) Εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας τοὺς τε περὶ μετεώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων, ἔτι τε τὸ πέρασ τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν, οὐκ ἂν ποτε εἴχομεν ὅ τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς πανταχόθεν ἐκπληρουμένοις τῶν ἡδονῶν καὶ οὐθαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν οὔτε τὸ λυπούμενον ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν.

X.(10) Εἴν οἱ πράξεις των ἀσώτων που φέρνουν σ' αὐτοὺς ἡδονές, ἐδίωχναν τους φόβους που μας κάνουν ὅλους μας νὰ νοιαζόμαστε καὶ γιὰ τὰ ἀνεξήγητα στον οὐρανό καὶ γιὰ τον θάνατο καὶ γιὰ τους πόνους, καὶ εἴν μας δίδασκαν τὰ ὅρια των ἐπιθυμιῶν, τότε δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ τους κατηγορήσουμε ποτέ γιὰ κάτι, ἐπειδὴ θὰ ικανοποιούσαν ἀπὸ παντοῦ τις ἡδονές καὶ ἀπὸ πουθενά δὲν θὰ εἶχαν τον πόνον ἢ τὴν λύπη, που αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ κακό.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου

XI.(11) Εἰ μὴθὲν ἡμᾶς αἰ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν καὶ αἰ περὶ θανάτου, μὴ ποτε πρὸς ἡμᾶς ἦ τι, ἔτι τε τὸ μὴ κατανοεῖν τοὺς ὄρους τῶν ἀληθόνων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὐκ ἂν προσεδεόμεθα φυσιολογίας.

XII.(12) Οὐκ ἦν τὸ φοβούμενον λύειν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων μὴ κατειδότα τίς ἢ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους· ὥστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας ἀκεραίουσ τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν.

XIII.(13) Οὐθὲν ὄφελος ἦν τὴν κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι τῶν ἄνωθεν ὑπόπτων καθεστῶτων καὶ τῶν ὑπὸ γῆς καὶ ἀπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ.

XIV.(14) Τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐξ ἀνθρώπων γενομένης μέχρι τινὸς δυνάμει τε ἐξερειστικῆ καὶ εὐπορία εἰλικρινεστάτη γίνεται ἢ ἐκ τῆς ἡσυχίας καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια.

XV.(15) Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὤριστα καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.

XVI.(16) Βραχέα σοφῶ τύχη παρεμπίπτει, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διώκηκε καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ καὶ διοικῆσει.

XI.(11) Εάν δεν μας ενοχλούσαν καθόλου οι υποψίες μας σχετικά με τα επουράνια και με τον θάνατο, μήπως έχουν ή μήπως δεν έχουν κάποια σχέση με μας, και ακόμη αν δεν μας ενοχλούσε το ότι δεν κατανοούμε τα όρια των πόνων και των επιθυμιών, δεν θα είχαμε ανάγκη την φυσιολογία.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

XII.(12) Δεν είναι δυνατόν να διαλύει κανείς τους φόβους για τα πιο σημαντικά φαινόμενα όταν δεν γνωρίζει ποια είναι η φύση του σύμπαντος αλλά ερμηνεύει τις υποψίες του για κάτι σύμφωνα με τους μύθους. Επομένως δίχως την μελέτη της φύσης δεν είναι δυνατόν να απολαμβάνει κανείς ακέραιες τις ηδονές.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος - Αρχοντία Λιοντάκη

XIII.(13) Κανένα όφελος δεν υπάρχει στο να επιδιώκει κάποιος την ασφάλειά του έναντι των άλλων ανθρώπων, ενώ εξακολουθούν να είναι σ' αυτόν ὑποπτα τα φαινόμενα πάνω και κάτω από την γη και γενικά στο άπειρο.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

XIV.(14) Την ασφάλεια έναντι των άλλων ανθρώπων που μέχρι κάποιο σημείο την επιτυγχάνουμε με την δύναμη και την ευπορία, την καθιστούμε ξεκάθαρη με την ήσυχη ζωή και την αναχώρηση από το πλήθος.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XV.(15) Ο πλούτος της φύσης και ορίζεται και ευκολοαπόκτητος είναι, ενώ αυτός της κενοδοξίας εκτείνεται στο άπειρο.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος - Αρχοντία Λιοντάκη

XVI.(16) Λίγα στον σοφό η τύχη προσθέτει, τα δε μέγιστα και κυριώτατα ο λογισμός τα έχει διοικήσει και καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τα διοικεί και θα τα διοικήσει.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος - Αρχοντία Λιοντάκη

XVII.(17) Ὁ δίκαιος ἀταρακτότατος, ὁ δ' ἄδικος πλείστης ταραχῆς γέμων.

XVII.(17) Ὁ δίκαιος εἶναι ἀπόλυτα ἀτάραχος, ἐνῶ ὁ ἀδικός εἶναι γεμάτος με τὴν μέγιστη ταραχή.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XVIII.(18) Οὐκ ἐπαύξεται ἐν τῇ σαρκὶ ἡ ἡδονὴ ἐπειδὴν ἅπαξ τὸ κατ' ἐνδοειαν ἀλγοῦν ἐξαιρεθῆ, ἀλλὰ μόνον ποικίλλεται. τῆς δὲ διανοίας τὸ πέρασ τὸ κατὰ τὴν ἡδονὴν ἀπεγένησεν ἢ τε τούτων αὐτῶν ἐκλόγισις καὶ τῶν ὁμογενῶν τούτοις ὅσα τοὺς μεγίστους φόβους παρεσκεύαζε τῇ διανοίᾳ.

XVIII.(18) Δεν ἐπαυξάνεται ἡ ἡδονὴ τῆς σάρκας ἅπαξ καὶ πάψει τὸ ἀλγος τῆς στέρησης, ἀλλὰ μόνον λαμβάνει ποικίλες μορφές (ποικίλλεται). (1) Ἡ ἐκλογίκευση ὅλων ἐκείνων τῶν πραγμάτων καὶ τῶν παρόμοιῶν τους, ποὺ προκαλοῦν τους πιο μεγάλους φόβους στον νοῦ, δημιουργεῖ τὸ ὄριο τῆς ἡδονῆς τῆς διανοίας. (2)

αποδ.(1)Λεωνίδα Αλεξανδρίδης-(2)Αρχοντία Λιοντάκη

XIX.(19) Ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην ἔχει τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ πεπερασμένος, ἐάν τις αὐτῆς τὰ πέρατα καταμετρήσῃ τῷ λογισμῷ.

XIX.(19) Ὁ ἄπειρος χρόνος ἔχει ἴση ἡδονὴ με τὸν πεπερασμένο, ἐάν καταμετρήσουμε τὰ ὅριά τῆς με τὴν λογικὴ κρίση (λογισμὸ).

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XX.(20) Ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν. ἡ δὲ διάνοια τοῦ τῆς σαρκὸς τέλους καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ἐπιλογισμὸν καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ αἰῶνος φόβους ἐκλύσασα τὸν παντελεῆ βίον παρεσκεύασεν, καὶ οὐθὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθη, ἀλλ' οὐτ' ἔφυγε τὴν ἡδονὴν, οὐθ' ἠνίκα τὴν ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ ζῆν τὰ πράγματα παρεσκεύαζεν, ὡς ἐλλείπουσά τι τοῦ ἀρίστου βίου κατέστρεψεν.

XX.(20) Ἡ σὰρκα ἔλαβε (ἀπὸ τὴν φύση) ἀπειρα τὰ ὅρια τῆς ἡδονῆς καὶ ἄπειρος χρόνος (χρειάζεται) γιὰ νὰ τὴν κατακτήσει. Ἡ διάνοια ὁμῶς ἀφοῦ με τὴ λογικὴ κατανόησε τὸν σκοπὸ καὶ τὰ ὅρια τῆς σάρκας καὶ ἀφοῦ διέλυσε τοὺς φόβους τῆς αἰωνιότητος, προετοίμασε τὸν τέλειο βίον καὶ οὐδόλως ἔχει ἀνάγκη πλέον τὸν ἀπειρο χρόνο, ἀλλὰ οὔτε ἀποφεύγει τὴν ἡδονή, καὶ οὔτε ὅταν τὰ πράγματα ὁδηγούν στὴν ἐξοδο ἀπὸ τὴ ζωὴ θεωρεῖ αὐτὸ καταστροφικὸ σαν νὰ τῆς λείψει κάτι ἀπὸ τὸν ἀριστο βίον.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

XXI.(21) Ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου κατειδῶς οἶδεν, ὡς εὐπόριστόν ἐστι τὸ <τὸ> ἀλγοῦν κατ' ἐνδοειαν ἐξαιροῦν καὶ τὸ τὸν ὅλον βίον παντελεῆ καθιστάν· ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγῶνας κερτημένων.

XXI.(21) Ὅποιος ἔχει κατανόησει τὰ ὅρια τῆς ζωῆς, γνωρίζει καλὰ πόσο εὐκτῆτα εἶναι ὅλα ἐκεῖνα ποὺ διώχνουν τὸν πόνον τῆς στέρησης καὶ καθιστοῦν τέλεια τὴν ζωὴ στο σύνολό τῆς. Ἔτσι, δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πράγματα ποὺ ἀποκτοῦνται με ἀγῶνες.

αποδ. Χρήστος Γιαπιτζάκης

XXII.(22) Τὸ ὑφεισθηκὸς δεῖ τέλος ἐπιλογίζεσθαι καὶ πᾶσαν τὴν ἐνάργειαν, ἐφ' ἣν τὰ δοξαζόμενα ἀνάγομεν· εἰ δὲ μή, πάντα ἀκρισίας καὶ ταραχῆς ἔσται μεστά.

XXIII.(23) Εἰ μάχη πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐχ ἕξεις οὐδ' ἄς ἂν φῆς αὐτῶν διεψεῦσθαι πρὸς τί ποιούμενος τὴν ἀναγωγὴν κρίνης.

XXIV.(24) Εἴ τιν' ἐκβαλεῖς ἀπλῶς αἰσθησιν καὶ μὴ διαιρήσεις τὸ δοξαζόμενον κατὰ τὸ προσμένον καὶ τὸ παρὸν ἤδη κατὰ τὴν αἰσθησιν καὶ τὰ πάθη καὶ πᾶσαν φανταστικὴν ἐπιβολὴν τῆς διανοίας, συνταράξεις καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις τῇ ματαίῳ δόξῃ, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ἐκβαλεῖς. εἰ δὲ βεβαιώσεις καὶ τὸ προσμένον ἅπαν ἐν ταῖς δοξαστικαῖς ἐννοίαις καὶ τὸ μὴ τὴν ἐπιμαρτύρησιν, οὐκ ἐκλείψεις τὸ διεψευσμένον· ὡς τετηρηκῶς ἔση πᾶσαν ἀμφισβήτησιν κατὰ πᾶσαν κρίσιν τοῦ ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς.

XXV.(25) Εἰ μὴ παρὰ πάντα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πραπτομένων ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως, ἀλλὰ προκαταστρέψεις εἴτε φυγὴν εἴτε δῖωξιν ποιούμενος εἰς ἄλλο τι, οὐκ ἔσονταί σοι τοῖς λόγοις αἱ πράξεις ἀκόλουθοι.

XXVI.(26) Τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ' ἀλοῦν ἐπανάγουσιν ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν οὐκ εἰσὶν ἀναγκαῖαι ἀλλ' εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν, ὅταν δυσπόριστοι ἢ βλάβης ἀπεργαστικαὶ δόξωσιν εἶναι.

XXII.(22) Πρέπει να συλλογιζόμαστε τον ουσιαστικό σκοπὸ της ζωῆς και ὅλη την φανερὴ ἀλήθεια της, που πάνω σ' αὐτὴν στηρίζουμε αὐτὰ που νομίζουμε σωστά. Εἰδᾶλλως, τα πάντα θα εἶναι γεμάτα ἀπὸ λάθος κρίσεις και ἀπὸ ταραχὴ.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου

XXIII.(23) Εἰάν μάχεσαι ἐνάντια σε ὅλες τις αἰσθήσεις, δὲν θα ἔχεις οὐτε ἐκείνες στις οποίες (στηριζόμενος) θα κρίνεις ὅτι διεψεύσθηκες σε κάτι, κάνοντας τὴν ἀναγωγὴ.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

XXIV.(24) Ἄν ἀπορρίπτεις γενικά τὴν αἰσθησι καὶ δὲν διαχωρίσεις τὴν γνώμη για κάτι, που περιμένει ἐπιβεβαίωση, ἀπὸ αὐτὸ που εἶναι ἤδη παρὸν (και ἐπομένως αἰσθητὸ) στην αἰσθησι, στα πάθη και στην κάθε φανταστικὴ ἐπιβολὴ της διανοίας, θα συνταράξεις και τις υπόλοιπες αἰσθήσεις με μια λάθος γνώμη, ἔτσι ὥστε θα οδηγηθεῖς να ἀπορρίψεις κάθε κριτήριο. Εἰάν θεωρήσεις βέβαιο και κάθε τι που περιμένει ἐπαλήθευση πάνω στις υποκειμενικὲς ἐννοίες και αὐτὸ που δὲν ἔχει τὴν ἐπιμαρτύρησι, δὲν θα ἀποφύγεις τὴν διάψευσι, ἐπειδὴ θα εχεις διατηρήσει κάθε ἀμφισβήτησι σε κάθε σου κρίσι περί του ὀρθοῦ ἢ του μη ὀρθοῦ.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος – Αρχοντία Λιοντάκη

XXV.(25) Εἰάν σε κάθε περίσταση δὲν ταιριάζεις κάθε μία ἀπὸ τις πράξεις σου με τον σκοπὸ της φύσης(τὴν ἡδονὴ), ἀλλὰ ἐκ των προτέρων στρέψεις και τις ἀποφυγὲς και τις ἐπιδιώξεις σου σε κάτι ἄλλο, δὲν πρόκειται να συμφωνοῦν οι πράξεις σου με τα λόγια σου.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου – Αρχοντία Λιοντάκη

XXVI.(26) Ἀπὸ τις ἐπιθυμίες, ὅσες δὲν ἐπιφέρουν πόνο ἐὰν δὲν ικανοποιηθοῦν δὲν εἶναι ἀναγκαῖες, παρὰ ἔχουν τὴν τάση να διαλύονται εὐκόλα ὅταν δὲν μπορούμε να τις ικανοποιήσουμε ἢ ὅταν θεωρήσουμε ὅτι παράγουν βλαβερὲς συνέπειες.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XXVII.(27) Ὡν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὄλου βίου μακαριότητα, πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλίας κτήσις.

XXVIII.(28) Ἡ αὐτὴ γνώμη θαρρεῖν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηθὲν αἰώνιον εἶναι δεινὸν μηδὲ πολυχρόνιον, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὠρισμένοις ἀσφάλειαν φιλίας μάλιστα κατεῖδε συντελουμένην.

XXIX.(29) Τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσι φυσικαὶ καὶ <ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ καὶ> οὐκ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτ' ἀναγκαῖαι ἀλλὰ παρὰ κενὴν δόξαν γινόμεναι. φυσικὰς καὶ ἀναγκαῖας ἡγεῖται ὁ Ἐπίκουρος τὰς ἀληθόνοσ ἀπολουσάσας, ὡς ποτὸν ἐπὶ δίψους· φυσικὰς δὲ οὐκ ἀναγκαῖας δὲ τὰς ποικιλοῦσας μόνον τὴν ἡδονήν, μὴ ὑπεξαιρουμένας δὲ τὸ ἄληγμα, ὡς πολυτελεῖ σιτία· οὔτε δὲ φυσικὰς οὔτ' ἀναγκαῖας, ὡς στεφάνους καὶ ἀνδριάντων ἀναθέσεις.

XXX.(30) Ἐν αἷς τῶν φυσικῶν ἐπιθυμιῶν, μὴ ἐπ' ἀλγοῦν δὲ ἐπαναγουσῶν ἐὰν μὴ συντελεσθῶσιν, ὑπάρχει ἡ σπουδὴ σύντονος, παρὰ κενὴν δόξαν αὐταὶ γίνονται καὶ οὐ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν οὐ διαχέονται ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν.

XXXI.(31) Τὸ τῆς φύσεως δίκαιόν ἐστι σύμβολον τοῦ συμφέροντος εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους μηδὲ βλάπτεσθαι.

XXVII.(27) Ἀπὸ ὅσα ἡ σοφία προετοιμάζει στὴν μακαριότητα ὄλου τοῦ βίου, τὸ μέγιστο εἶναι ἡ ἀπόκτηση τῆς φιλίας.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XXVIII.(28) Ἡ ἴδια ἡ σκέψη, που μας ὅπλισε με θάρρος πως κανένα φοβερό πράγμα δεν διαρκεί αιώνια ἢ ἐστὼ για πολὺ, μας πείθει και για το ὅτι στα καθημερινὰ πράγματα ἡ ἀσφάλεια συντελεῖται πρωτίστως με τὴν φιλία.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδρίδης

XXIX.(29) Ἀπὸ τις ἐπιθυμίες, οἱ μὲν εἶναι φυσικὲς και ἀναγκαῖες, ἄλλες φυσικὲς ἀλλὰ μὴ ἀναγκαῖες και ἄλλες οὔτε φυσικὲς οὔτε και ἀναγκαῖες, ἀλλὰ δημιουργοῦνται ἀπὸ τις κενὲς δόξεις (κενὲς γνώμες). Οἱ φυσικὲς και ἀναγκαῖες, λέει ο Ἐπίκουρος, εἶναι αὐτὲς που διώχνουν τον πόνο ὅπως το ποτὸ διώχνει τὴν δίψα. Οἱ φυσικὲς και μὴ ἀναγκαῖες εἶναι αὐτὲς που ποικίλλουν μόνον τὴν ἡδονὴ και δεν διώχνουν τον πόνο, ὅπως τα πολυτελεῖ γεύματα. Οἱ δε μὴ φυσικὲς και μὴ ἀναγκαῖες εἶναι ὅπως αὐτὲς για στεφάνια και ἀναθέσεις ἀνδριάντων.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XXX.(30) Αὐτὲς ἀπὸ τις φυσικὲς ἐπιθυμίες, που ἐὰν δεν ικανοποιηθοῦν, δεν φέρνουν πόνο, ἀλλὰ ὅμως παραμένει ἐντονη ἡ ἀναζητήσή τους, δημιουργοῦνται ἀπὸ λάθος δοξασία και δεν διαλύονται ὄχι ἐξ αἰτίας τῆς φύσεώς τους, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῆς ματαιοδοξίας του ἀνθρώπου.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου – Αρχοντία Λιοντάκη

XXXI.(31) Το δίκαιο τῆς φύσεως, εἶναι το συμβόλαιο του συμφέροντος στο να μὴ βλάπτει ο ἕνας τον ἄλλον οὔτε και να βλάπτεται.

αποδ. Τάκης Παναγιωτόπουλος

XXXII.(32) Ὅσα τῶν ζῶων μὴ ἐδύνατο συνθήκας ποιῆσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἄλληλα μηδὲ βλάπτεσθαι, πρὸς ταῦτα οὐθὲν ἦν δίκαιον οὐδὲ ἄδικον. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἔθνῶν ὅσα μὴ ἐδύνατο ἢ μὴ ἐβούλετο τὰς συνθήκας ποιῆσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι.

XXXIII.(33) Οὐκ ἦν τι καθ' ἑαυτὸ δικαιοσύνη, ἀλλ' ἐν ταῖς μετ' ἀλλήλων συστροφαῖς καθ' ὀπηλίκους δὴ ποτε αἰεὶ τόπους συνθήκη τις ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἢ βλάπτεσθαι.

XXXIV.(34) Ἡ ἀδικία οὐ καθ' ἑαυτὴν κακόν, ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ τὴν ὑποψίαν φόβῳ εἰ μὴ λήσει τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς.

XXXV.(35) Οὐκ ἔστι τὸν λάθρα τι ποιοῦντα ὧν συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι πιστεύειν ὅτι λήσει, κὰν μυριάκις ἐπὶ τοῦ παρόντος λανθάνῃ. μέχρι μὲν καταστροφῆς ἄδηλον εἰ καὶ λήσει.

XXXVI.(36) Κατὰ μὲν <τὸ> κοινὸν πᾶσι τὸ δίκαιον τὸ αὐτό, συμφέρον γάρ τι ἦν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ· κατὰ δὲ τὸ ἴδιον χώρας καὶ ὅσων δὴ ποτε αἰτίων οὐ πᾶσι σὺνέπεται τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι.

XXXII.(32) Για ὅσα ἐμβία ὄντα δὲν μπόρεσαν να συνάψουν συμφωνία να μην βλάπτει το ένα το άλλο και να μην βλάπτεται, δὲν υπάρχει οὐτε δίκαιο οὐτε ἄδικο. Το ἴδιο ισχύει και για ὅσους λαοὺς δὲν μπόρεσαν ἢ δὲν θέλησαν να συμφωνήσουν να μην βλάπτει ο ἕνας τον ἄλλον και να μην βλάπτεται.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδριδης

XXXIII.(33) Η δικαιοσύνη δὲν υπάρχει ως κάτι αυθύπαρκτο, ἀλλὰ αποτελεί κάποια συνθήκη, σύμφωνα με την ὁποῖαν στις ἀμοιβαῖες ἐπαφές των ἀνθρώπων, ὅπου και ὅποτε αὐτὲς λαμβάνουν χώρα, κανένας δὲν θα βλάπτει τον ἄλλον και κανένας δὲν θα βλάπτεται.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδριδης

XXXIV.(34) Η ἀδικία δὲν εἶναι κακό αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτή, ἀλλὰ μέσω του φόβου ἐκείνου που τη διαπράττει ὅτι δὲν θα ξεφύγει ἀπὸ τους ἀρμόδιους τιμωροὺς παρόμοιων πράξεων.

αποδ. Χρήστος Γιαπιτζάκης

XXXV.(35) Ὅποιος παραβαίνει στα κρυφά κάτι ἀπὸ ὅσα ἔχουν συμφωνήσει μεταξύ τους οἱ ἀνθρωποὶ για να μην βλάπτουν και να μην βλάπτονται δὲν θα ἔχει ποτέ την βεβαιότητα ὅτι τελικά δὲν θα φανερωθεῖ, ἀκόμα και αν η πράξη του ἔχει μείνει πρὸς το παρόν κρυφὴ χιλιάδες φορές. Γιατί εἶναι ἀδηλο κατὰ πόσο θα μείνει το ἴδιο κρυφὴ ἕως την στιγμή του θανάτου του.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδριδης

XXXVI.(36) Γενικά, το δίκαιο εἶναι το ἴδιο για ὅλους, διότι υπάρχει κάτι το ωφέλιμο στην κοινωνική τους ζωὴ. Ἀνάλογα με την ἰδιαιτερότητα του κάθε τύπου και των συνθηκῶν του, ὅποιες και αν εἶναι αὐτὲς, δὲν συμβαίνει να εἶναι το ἴδιο πράγμα δίκαιο.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδριδης

XXXVII.(37) Τὸ μὲν ἐπιμαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν ταῖς χρείαις τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας τῶν νομισθέντων εἶναι δικαίων ἔχει τὸ ἐν τοῦ δικαίου χώρα εἶναι, ἐάν τε τὸ αὐτὸ πᾶσι γένηται ἐάν τε μὴ τὸ αὐτό. ἐὰν δὲ νόμον θῆταί τις, μὴ ἀποβαίνει δὲ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, οὐκέτι τοῦτο τὴν τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει. κἂν μεταπίπτῃ τὸ κατὰ τὸ δίκαιον συμφέρον χρόνον δὲ τινα εἰς τὴν πρόληψιν ἐναρμόττη, οὐδὲν ἦττον ἐκείνον τὸν χρόνον ἦν δίκαιον τοῖς μὴ φωναῖς κεναῖς ἑαυτοὺς συνταράπτουσιν ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὰ πράγματα βλέπουσιν.

XXXVIII.(38) Ἐνθα μὴ καινῶν γενομένων τῶν περιεστώτων πραγμάτων ἀνεφάνη μὴ ἀρμόπτοντα εἰς τὴν πρόληψιν τὰ νομισθέντα δίκαια ἐπ' αὐτῶν ἔργων, οὐκ ἦν ταῦτα δίκαια. ἐνθα δὲ καινῶν γενομένων τῶν πραγμάτων οὐκ ἔτι συνέφερε τὰ αὐτὰ δίκαια κείμενα, ἐνταῦθα δὲ τότε μὲν ἦν δίκαια, ὅτε συνέφερον εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν τῶν συμπολιτευομένων· ὕστερον δ' οὐκ ἦν ἔτι δίκαια, ὅτε μὴ συνέφερον.

XXXIX.(39) Ὁ τὸ μὴ θαρροῦν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἄριστα συστησάμενος οὗτος τὰ μὲν δυνατὰ ὁμόφυλα κατεσκευάσατο· τὰ δὲ μὴ δυνατὰ οὐκ ἀλλόφυλα γέ· ὅσα δὲ μηδὲ τοῦτο δυνατὸς ἦν, ἀνεπίμεικτος ἐγένετο, καὶ ἐξωρίσατο ὅσα τοῦτ' ἔλυσιτέλει πράττειν.

XL.(40) Ὅσοι τὴν δύναμιν ἔσχον τοῦ τὸ θαρεῖν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμορούτων παρασκευάσασθαι, οὕτω καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἡδιστα τὸ βεβαιοτάτον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πληρεστάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες οὐκ ὠδύραντο ὡς πρὸς ἔλεον τὴν τοῦ τελευτήσαντος προκαταστροφῆν.

XXXVII.(37) Εκείνο, που επιμαρτυρεῖται ὅτι συμφέρει στις ανάγκες της κοινωνικής ζωῆς, πρέπει να ἔχει τὴν ἰσχύ του δικαίου, εἴτε εἶναι εἴτε δὲν εἶναι το ἴδιο για ὅλους. Αν ὅμως κάποιος, απλῶς θεσπίσει ἕναν νόμο, ο οποίος δὲν ἀποβαίνει πρὸς τὸ συμφέρον της κοινωνικής ζωῆς, ο νόμος αὐτός δὲν ἔχει πλέον τὴν φύση του δικαίου.(1) Ἀκόμη και αν μεταβάλλεται τὸ συμφέρον που εἶναι σύμφωνο με τὸ δίκαιο, για κάποιο χρόνο ἐναρμονίζεται με τὴν κοινὴ γνώμη, καθόλου δὲν ἦταν λιγότερο δίκαιο σ' ἐκεῖνο τὸ χρονικὸ διάστημα, γι αὐτοὺς που δὲν συνταράσσονται ἀπὸ τὰ κούφια λόγια ἀλλὰ βλέπουν τὴν πραγματικότητα.(2)

αποδ. (1)Λεωνίδας Αλεξανδρίδης (2)Αρχοντία Λιοντάκη

XXXVIII.(38) Ὅποτε φάνηκε ὅτι, χωρὶς να υπάρχουν μεταβολές στις κοινωνικές συνθήκες, δὲν ταίριαζαν αὐτὰ που θεωροῦνται δίκαια στην πρακτικὴ εφαρμογὴ τους, τότε ἔπαψαν αὐτὰ να εἶναι δίκαια. Και ὅποτε υπήρξαν νέες κοινωνικές συνθήκες, ἀκόμα και τότε, δὲν υπήρχε πιθανότητα να εφαρμοστοῦν αὐτὰ τα δίκαια. Και ἦταν αὐτὰ δίκαια, ὅταν υπήρχε ἀποτέλεσμα στην κοινωνικὴ ζωὴ των συμπολιτῶν μεταξύ τους. Και δὲν ἔφεραν ἀποτέλεσμα, ὅταν αὐτὰ δὲν ἦταν πλέον δίκαια.

αποδ. Θανάσης Γιαπιτζάκης - Μπάμπης Πατζόγλου

XXXIX.(39) Αὐτός που φρόντισε με ἄριστο τρόπο για τὴν ασφάλειά του ἀπὸ τους ἐξωτερικούς ἐχθρούς, αὐτὰ μὲν που μπορούσε, τα ἔκανε φιλικὰ πρὸς αὐτόν, αὐτὰ ὅμως που δὲν μπορούσε, δὲν τα ἔκανε ἐχθρικά τουλάχιστον. Για ὅσα δε οὔτε αὐτὸ του ἦταν δυνατόν να κάνει, ἀποστασιοποιήθηκε, και ἀπομάκρυνε ἀπὸ κοντὰ του ὅσα ἔτσι συνέφερε να κάνει.

αποδ. Αρχοντία Λιοντάκη

XL.(40) Ὅσοι εἶχαν τὴν δύναμη να ἐξασφαλίσθουν προπαντὸς ἀπὸ τους γείτονές τους ἐζήσαν υπέροχα μεταξύ τους ἔχοντας τὴν πιο σίγουρη ἐγγύηση. Και καθὼς ἀπόλαυσαν τὴν φιλικὴ σχέση στην πληρέστερη μορφή της, δὲν οδύρονται για ἐκείνον που ἡ ζωὴ του τέλειωσε πρὶν ἀπὸ τὴν δική τους, σαν να τὸν λυποῦνται.

αποδ. Λεωνίδας Αλεξανδρίδης

Φίλοι Επικούρειας Φιλοσοφίας "Κήπος Αθηνών"

Σκοπός των Φίλων της Επικούρειας Φιλοσοφίας "Κήπος Αθηνών" είναι η ηθική και φυσική υπεράσπιση του δικαιώματος στην ζωή, στην ελευθερία και εντέλει στην ευδαιμονία, μέσω της αποκατάστασης, ανάδειξης, διάδοσης και βίωσης της Επικούρειας Φιλοσοφίας στην σύγχρονη εποχή.

Ο Κήπος λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 2009.

"Ο Κήπος είναι συνασπισμός από συγγενικές φύσεις και ομοϊδεάτες, που τους ένωσε η ανάγκη ν' αντιδράσουν στην πολύμορφη πίεση και να ασφαλίσουν την ψυχική γαλήνη και μαζί το ελληνικό ήθος".

Καθηγητής Χαράλαμπος Θεοδωρίδης